16 B. Teşrin 1941
Perşembe
4 üncü yıl No. 1239

M. H. 250

Yeni Sabah

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye, No. 17 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20785
Her yerde 5 kuruş

RUS Cephesinde

Vatan fikrini yıkmağa çalışan bolşevik gayretleri karşısında bugün Rusya, bütün evlatlarının vatan fikri etrafında tek bir vücut haline girmesile kurtulabilecektir. Rus milleti, şikâyet ettiği bir rejimden kurtulmak için düşmanla iş birliği yapmak hatâsına düşmemiş, vatanı müdafaa vazifesini her düşüncenin üstünde görmüş ve gördüğümüz hârikalı mukavemetlere imkân bulmuştur

Hüseyin Cahid YALÇIN

Bir tarafta Tobruk duruyor; Leningrad hem dayanıyor, hem müteaddit çıkış hareketleri yapıyor, Odesa, kanlı hasad mevsimi girdi. Sovyet orağiyle Rumen oralarını biçiyor. Kırım yarımadası düşmana kapılarını açmaktan ısrar ediyor. Moskova perva sızca yaşıyor ve tiyatro temsillerini seyre koşuyor. Diğer tarafta resmî tebliğler düşmandan yüz binlerce esir, top ve tank alıyor; resmî tebliğlerle düşman orduları çevriliyor, imha ediliyor, cephede beş altı yüz kilometrelik delikler açılıyor. Fakat dört beş günde bir memleketin bir ucundan girip diğer ucundan çıkmağa bizi alıştırmış olan hücum tankları, zırhlı arabalar ve yıldırım tümenleri bir iki yüz kilometrelik bir mesafeyi bir türlü kat'edip de Moskova varoşlarına dayanamıyorlar.

Mütehassıslar söylüyorlar: Şehirler için harp edilmez, düşman ordularını mahvetmek için harp edilir, diyorlar. Duyduk, bilmedik, iman ettik. Fakat ordular mahvolduktan sonra şehirler durabilir mi? Şehirler kaptedilemiyorsa, şehirler dayanıyorsa, berzahlar zorlanıyorsa demek ki ordular ne devrilmiştir, ne mahvedilmistir. Belki bunların hepsi olacak. Fakat henüz olmuş değil, ileride olacak.. Bu "ileri,, kelimesi ne kadar zamanı ihtiva eder? bilmiyoruz.

Führer'in mutantan ilânı ile başladığını haber aldığımız muazzam ve kat'i hücum iki haftadır fasılasız devam ediyor. Hücum parlak muvaffakıyet emirleri ile başladı. Parlak muvaffakıyetler elde edildi. Hattâ Londra bile biraz bedbin görünüyordu. Bu hususta Londra neşriyatının büyük kıymeti vardır. Çünkü İngilterede efkârı umumiyeden hakikati saklayamazlar. Bunu yapmak için hiçbir mecburiyetleri yoktur. Ruslara pek tâbii olarak meyyal olsalar bile bu hislerini objektif hakikatleri değiştirecek derecede ileriye vardıramazlar. Hür memleketlerin tahakküm usulü ile idare edilen memleketlere karşı işte böyle imtiyazları vardır. Onlar doğruyu haber almağa tahammül edebilirler. Binaenaleyh, Londra gazetelerinde ve radyolarında bile az çok bir bedbinlik eseri hissolumursa Rus cephesinde vaziyetin çok ciddî olduğunda şüphe edilemezdi.

Fakat günler geçiyor. Çok geniş bir cephe üzerinde büyük muharebelerin birkaç günde neticelenmesine intizar edilemez. Fakat bazı emareler muharebenin gidişi, başlangıcındaki korkunç mahiyeti kaybettiğini gösterir gibidir. Şimdi Ruslar çok emin davranıyorlar. Bu Rus sözcüsünün vazifesidir. Fakat birkaç gün evvel de ayni vazife mevcut idi, fakat bugünkü lisan ve kat'iyet bir kaç gün evvel görülmiyordu. Rus takviye kıtalarının harp cephesine girişmeğe başladıkları anlaşılıyor. Ruslar hava kuvvetleri itibariyle de birkaç gün evvelkine nisbetle kendilerini toplamış olduklarını bildiriyorlar. Bu şüphesiz İngiliz ve Amerikan yardımının neticesi olacaktır. Ayni zamanda, kanlı muharebe meydanlarına karın tertemiz örtüsü de çekilmeğe başlamıştır. Bu da Ruslar üzerinde âdeta bir yardımcı, bir müttefik ve hattâ kâr gibi bir tesir yapıyor ve kuvvei maneviyelerini arttırıyor. Maamafih, Moskovadan çocukların, kadınların ve ihtiyarların çıkarıldığı da Rus kaynaklarınca kabul edilmektedir. Yalnız bu hareket münakale yollarının, düşman tarafından iddia edildiği gibi, bozulmadığına bir delil olduğu söylenerek memnuniyet gösteriliyor. Şüphesiz ki Rus münakale yollarının masuniyetini isbat için böyle bir tecrübe yapılmamış olsaydı daha memnun olurlardı.

Vaziyeti uzaktan görülebilen bütün hakikati, tezatları ve müphem tarafları ile işte biraz hülâsa edebildik. Almanların elleri altında kullanılması mümkün bütün kuvvetleri toplayarak kat'i ve serî bir netice almak için hepsini Rus cephesine attıkları hiç şüphe götürmez. Ruslrın da alelacele her taraftan celbedebildikleri kuvvetlerle istilâya karşı durmak için hiç bir fedakârlıktan çekinmedikleri muhakkaktır. İnkâr olunamaz ki Ruslar çok iyi dövüşüyorlar. Bu Führer'in bile itiraf ettiği bir hakikattir.

Muharebe meydanında galebe kimde kalacak? Bunu bir tarafa bırakalım. Fakat ortada kazanılmış diğer bir muharebe vardır ki bunun galibi Rus milletidir. Rus milleti içinde Bolşeviklikten şikâyet eden büyük bir kütle şüphesiz ki mevcut idi. Sovyetler Birliğinin böyle bir harbe bir iki ay göğüs gerebilmesine, dahilî vaziyet mülâhazalariyle, ihtimal verenler pek azdı. İşte bu kadar ümit verici bir zemin üzerinde Alman beşinci kolu hiç bir tesir yapamamış ve Rus milletinin vatanperverliği karşısında âciz kalmıştır. Vatan fikrini yıkmağa çalışan Bolşevik gayretleri karşısında bugün Rusya bütün evlâtlarının vatan fikri etrafında tek bir vücut haline girmesiyle kurtulabilecektir. İşte Rusyanın kazandığı zafer budur. Rus milleti pek şikâyet etmekte haklı olduğu bir rejimden kurtulmak için düşmanla işbirliği yapmak hatasına düşmemiş, vatanı müdafaa vazifesini her düşüncenin üstünde görmüş ve gördüğümüz hârikalı mukavemetlere imkân bulmuştur. Netice ne olacak? Ne olsa, Rus milletinin şeref ve namusu her türlü halelden masundur.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Stalin

Şark cephesinde

Harekâtın hülâsası

Muhtelif kaynaklardan ve resmî tebliğlerden köğrenildiğine göre, Moskovanın tahliye edilmekte olduğu tahakkuk etmiştir. Bu arada Leninin tahnit edilmiş halde Kızıl meydandaki tarihî mabedde muhafaza edilmekte bulunan nâşı, Orallara nakloluunmuştur

Merkezde

Cephedeki harekâtın Sovyet Rusya lehinde yeni bir inkişaf göstermediği tahmin edilmekle beraber vaziyet vahametini arttırıyor gibidir. Almanlar, Moskovayı şimalden de tehdide başlanmışlardır.

Şayet Sovyet idare merkezinin şimalindeki Kalinin Almanlar tarafından işgal olunursa, Moskova daha tehlikeli bir durunza girmiş bulunacaktır.

Alman ileri harekâtının hedefi, Moskova istikametindedir. Almanlar, verilen malûmat doğru ise, Sovyet başşehrine 65 - 70 kilometre yaklaşmışlardır. Hattâ bir Sovyet gazetesi, şehrin tehlikede olduğunu, Almanların dış müdafaa hattına kadar geldiklerini yazmaktadır. "Pravda,, Alman ilerleyişini kaydettikten sonra, cepheye durmadan takviye kıt'atı sevkolunduğunu da bildiriyor. Bütün bu malûmat, Moskovanın yakın bir tehdit ve tehlike altında bulunduğunu ifade eder mahiyet telâkki olunmaktadır.

Almanlara göre, merkezde Moskova meydan muharebesi kazanılmış sayılabilir.

Ruslar, Viazma ve Briansk bölgesinde yüz binlerce esir ve ağır malzeme zayiatı vermişlerdir. Almanların şimali batıda büyük faaliyet gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Cenupta

Ukraynada vaziyet merkez cephesinden daha vahim görülüyor. Rostof, Harkof, Stalin gibi büyük sanayi şehirleri Alman ordularının tehdidi altına girmiş gibidir. Harekât Donetz havzası boyunca devam etmektedir. Sovyetler, Azak denizi şimalindeki Mariyapolu tahliye ettiklerini ve Almanların Tagarof şehrine vardıklarını haber veriyorlar.

Sovyetler bildiriyor:

Almanlar, 10.000 tankla Moskovaya hücum ediyorlar

Bir gazeteye göre

"Düşman Kalinin'de korkunç darbeler indiriyor

Zayiat Plânçosu

2,000,000 Alman
3,000,000 Rus

Moskova, 15 (a.a.)— Sovyet tebliği:

14 ilkteşrin günü kuvvetlerimiz bütün cephe boyunca düşmanla çarpışmışlardır. Muharebeler bilhassa Viazma, Briansk ve Kalinin istikametlerinde çok şiddetli olmuştur. Kıtalarımız Mariupol'u tahliye etmişlerdir.

13 binden eksik olmamak üzere Alman asker ve subayı ölmüş veya yaralanmıştır. Kıtalarımız ilerlemekte olan düşmana anudane mukavemet etmekte devam ediyor.

14 İlkteşrin günü cephenin bazı kesimlerinde, Almanlar verdikleri zayiata bakmaksızın müdafaa hatlarımızı zorlamak için müteaddit taarruzlar yapmışlardır.

Düşman cephenin bir kesiminde hatlarımızda bir delik açmak için muharebeye 28 tank, 200 motosiklet ve bir piyade alayı sürmüştür. Kıtalarımız, bu hücuma tank muhribi, obüs toplarının ve ağır mitralyözlerin ateşi ile mukabele etmiştir.

Bütün bu harekât esnasında tayyarelerimiz kara kuvvetlerimizi faaliyetle himaye etmiştir

Cenupta vaziyet vahim

Londra, 15 (a.a.) — Moskova harbi şehrin garbinde büyük bir şiddetle devam etmektedir. Rus tebliğinde ilk defa adı geçen Kalinine Moskovanın 180 kilometre şimali garbisindedir. Almanlar Rus mevzilerini yarmak için zayiata bakmadan harp etmektedirler. Almanlar merkezde 12 bin zayiat verdiklerini ilân etmiştir.

Askerî mütehassıslar, Rus kayıplarını, esirler de dahil olmak üzere üç milyon, Alman kayıplarını ise iki milyon tahmin ediyorlar.

Tahminlere göre, bu defa yapı

(Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

Şark cephesinde, Sovyet kıt'aları, anudane mukavemette devam ediyorlar. Resim, Sovyet tahkimat manzumesi grupları içinde bulunan bir ağır topu ateş ederken gösteriyor ..

Almanlar bildiriyor:

Çifte meydan savaşının sonları artık yaklaştı

Odesa boşalıyor

Bütün cephelerde geniş ve şümullü yeni taarruzlar başladı

Harkofun vaziyeti

Şehir gittikçe tazyik ediliyor

Berlin, 15 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının hususi tebliği:

Briansk ve Viazma çifte meydan muharebesinin sonu yaklaşmaktadır. Bugün Briansk'ın şimalindeki cephede çember altına alınmış bulunan düşman kuvvetleri de Alman kuvvetleri tarafından mağlûp edilmiştir.

Alman hava kuvvetleri düşmana kanlı zayiat verdirmiştir.

Briansk'ın cenubundaki orman lık bölgelerinde mağlûp edilmiş ve orada çember altına alınmış düşman ordularının bakiyelerinden temizlenmesi devam eylemektedir.

Bu muazzam yarma ve çevirme muharebesine iştirâk etmiş olan Alman kıt'alarının külli kuvveti başka harekâta devam için şimdiden serbest kalmış bulunuyorlar.

Alman kuvvetleri şimdiye kadar 560 bin esir almışlardır. 888 tank, 360 kamyon, ve 4133 top ya tahrip edilmiş veya iğtinam olunmuştur.

Mojaisk'ın sukutu

Vichy, 15 (a.a.) — Londradan haber verildiğine göre Almanlar, Moskovaya 105 kilometre mesafede kâin olan Mojaisk'a varmışlardır.

Cenupta Dnieperde, Donetz ve Azak denizi arasında çember içine alınmış olan Sovyet kuvvetlerinin tasfiyesi işine sonra erilmiş nazariyle bakılmaktadır. Almanlar, yeniden taarruzlarına başlamışlardır.

Odesa boşaltılıyor

Bükreş, 15 (a.a.) — Sovyet kıtaları Odesanın tahliyesine başlamışlardır. Bu kıt'aların denizden muvasala hususundaki bazı kolaylıklara sahip oldukları ve Rumen kuvvetlerinin tazyiki karşısında Karadenizan başka limanlarına doğru gitmeğe muvaffak oldukları söylenmektedir.

Alman topçusu ve Stuka tay-

(Sonu sayfa 3 sütun 5 de)

HARP VAZİYETİ

Moskova dayanacak mı?

Def ve tard sistemi, motör gücünün yarattığı ateş kudretine dayanmadıkça asrî tahkimat manzumelerinde tutunmak güçtür.

YAZAN:
Emekli General Kemal Koçer

Büyük harbin bıktırıcı siper muharebeleri, tank savletleri yaaşmıştı. Cepheye ancak silâh ve mühimmat yetiştirmeye özenen Alman sanayi ve menabii bir yandan Britanyanın karşı ya kaya geçirdiği tank kütlelerine topçu ile cevap vermek ıztırarında kalmak yüzünden, hasımlarınınki gibi başari gösteremiyordu. O sebeple, Alman mağlûbiyetinde bir müessir de tank, piyade için bu çok vahşî bir silâh olmuştu.

1928 de, Vikersin bazı tank denemelerinde ve ordunun tank tatbikatlarında bulunmuştum.

Bir arkadaşla bindiğimiz tank, bir hendeği atlarken şiyler yıkılmış, tank da devrilerek 4 metre genişlikteki çukurdan geçiş tecrübesinde muvaffak olunamamıştı.. Bir sır halinde kalan 60 kilometre sür'atli, ufak tankları görememiştik. Orta tankların atış tecrübeleri de, bizce ümit verici değildi. 70 ton-

(Sonu sayfa 2 sütun 2 de)

Numan Menemencioğlu

N. Menemencioğlu

Hariciye Vekâleti Umumî kâtibi, yeni Türk - Alman ticaret anlaşması esasları üzerinde beyanatta bulundu

Ankara 15 (Hususî Muhabirimizden) — Hariciye Vekâleti Umumî Kâtibi Büyük Elçi Numan Menemencioğlu, Türk - Alman ticaret muahedesi hakkında gazetecilerin suallerine karşı beyanatta bulunmuş ve demiştir ki:

— Akdettiğimiz vesikalar imza tarihi olan 9 Birincitesrinde mer'iyete girmiştir. Hükûmet 3970 sayılı kanunun verdiği sa-

(Sonu sayfa 3 sütun 3 de)

Moskova Radyosuna göre

Almanya şimalî İtalyayı işgale hazırlanıyomuş!

Radyo gazetesi

İngiliz kaynaklarından gelen malûmata göre, İtalyan iktısadiyatı gittikçe bozuluyor. Bu haberler mübalâğalı olsa bile, durumun iyi olmadığı hakkındaki emareler arasıra dışarıya sızmaktadır.

İtalyada sık sık tren kazaları

M. Mussolini

olmaktadır. Son yirmi dört saat içinde 3 tren kazası olmuştur. Alman makamlarının ısrarile 10 vali azledilmiştir. Bu aziller gerçekten İtalyada fevkalâde bir halin hüküm sürmekte bulunduğunu anlatıyor.

Moskova radyosuna göre, Almanya, İtalyanın şimal kısımlarını işgale hazırlanmaktadır. Almanlar, bu maksadlarını temin için mühim tedbirler almışlardır. Bu tedbirler şöyle hülâsa edilebilir:

1 — Almanlar, şimalî İtalyada mevcut askerî garnizonlarını arttırmışlardır.

2 — Afrika harekâtına iştirak bahanesile Sicilya ve Sardunya adalarında yeni garnizonlar kurulmuştur.

3 — Almanlar, İtalyan kuvvetlerini Balkanlarda zaptü rapta memur ederek ana vatandan uzaklaştırmış, bu suretle işgal harekâtı başladığı zaman karşıda görülebilecek mukavemeti azaltmak istemiştir.

4 — Almanya, İtalyada subayların öldürülmesine mâni olmak bahanesile orada mevcut Gestapo teşkilâtını genisletmiş, İtalyanlardan idam salâhiyetini alıp bu teşkilâta vermiştir.

YENİ TEFRİKAMIZ

Hunnap Hocanın — hatıraları —

-Pek yakında-

FIKRA

Amerikan gazeteciliği

Yazan: **Aka Gündüz**

Alt ve üst Amerikalar da gazeteciliğin ne olduğunu az çok biliyoruz. Kimsenin işlerine, gidişlerine karışacak değiliz. Yalnız Avrupada bulunan bazı Amerikan gazetecilerini - insanlık adına - biraz nazik olmağa davet edeceğiz.

Dört beş yüz milyon insan ıztırap çekiyor. Milyonlarca ordular kıyasıya vuruşuyor. Kan dökülüyor. Arkada kalan yüzlerce milyon insan da kan ağlıyor. Şehirler değil, ülkeler yanıyor. Okyanuslar kan köpürüyor. Gök lerde ölüm fırtınaları esiyor. Döğüşenlerin hepsi de insandır.

Yaz mevsiminde vakit vakit kartallarla leylekler arasında hava muharebeleri olur. Yaralı, ölü düşen bu hayvanları görünce acırız. Yüreklerimiz burkulur. İnsanlık hislerimiz incinir. Kaldı ki, kendi cinsimizden olan milyonlar için daha acı duygulara kapılmak şüphesiz vicdanlarımıza borç oluyor.

Fakat Avrupada kol sallayıp rahat dolaşmak imkânını bulan bazı Amerikan gazetecileri tahtadan, yapma birer adam gibi hiç bir şey hissetmiyorlar. Yaptıkları; sadece sansasyonel haber vererek patronlarına hoş görünmektir.

Devletler arası siyasetler dahi çok nazikleşmiştir. Son derece dikkat etmek bir hakikî gazetecinin ilk ödevi olmalıdır.

Bu bazı gazeteciler bu yolda da Kekvork, Maçiç, Çarliston oynar gibi devletler arası siyasette kalem oynatıyorlar.

İşte bunun içindir ki kendilerini harp hakkında insanlığa, siyaset hakkında nezakete davet etmeği münasip gördük.

itham ediyorum!.

Fransaya hiyanet eden adamlar

Yazan: A. Simone — 43 — Çeviren: H. Cahid Yalçın

Bir kaç gün sonra Hitler ortaya bir yem attı ve Fransız Sağ cenahı bunu harisane yuttu. Berlinde Japonya ile komintern aleyhtarlığı misakını imzaladı. Bu tedbirin üçüncü enternasyonalın komünist faaliyeti aleyhinde olduğunu söylüyordu. 1936 da «Nuremberg» umumi nazi toplantısında, Hitler hiç bir zaman komünistlerle ayni masanın başına oturmayacağını itiraf etmişti. Fransız Sağ cenahı son derece memnun idi. Bu onların nazarında Sovyet Rusya ile nazi Almanya arasında bir hesaplaşmanın yaklaşmakta olduğunun delili idi. Mürteci Fransız gazeteleri, ihtiyatlı Le Tempsdan zehirli Gringoire'a varıncaya kadar, komintern aleyhtarlığı misakını «Fransız emniyetinin kuvvetli bir unsuru» diye alkışladılar. İspanyada bolşeviklik -onlar İspanya halk cephesi hakkında bu tabiri kullanırlardı. Bolşeviklik ezilir ezilmez Führer Sovyet Rusya üzerine dönecekti.

Yaptıkları tasfiye ameliyelerile zayıflayan, manen bir uçurum kenarında bulunan Sovyetler kuvvetli nazi askeri makinesi için kolay bir şikâr teşkil edeceklerdi. Bu gazetelerden biri şöyle yazıyordu:

«Komintern aleyhtarlığı misakı kızıl tehlike ile meşgul olurken Fransa için bir misal teşkil edebilir.»

Yeni tesis edilen adcmi müdahale komitesinin ilk toplantısı Londrada Lord Plymouth'un riyaseti altında yapıldı. Komite Almanya ile İtalyanın silâh ve asker yüklü gemilerinin Franco nezdine gitmelerine mâni olmak için hiç bir arzu izhar etmedi. Hakikatte, komite Alman ve İtalyan müdahalesi hakkında hiç bir delil bulamazken hükûmet taraftarlarına Rusyanın yardım ettiğini isbat edecek yolda deliller elde etmek için büyük bir gayret sarfediyordu. Teşrinievvelde Sovyet delegesi Maisky hükûmetinin ademi müdahale misakile kendisini artık sair devletlerden daha fazla bağlı hissetmediğini beyan etti.

Blum hükûmetinin bütün siyasi hayatı İspanyol meselesinin tesiri altında idi. Franco Madrid üzerine ilerliyordu. Meşru hükûmetin iyi techiz edilmemiş askerleri ric'ate mecbur kalıyorlardı. Fransız Sağ cenahı Madridin ümit edilen sukutundan sonra İspanyadaki harbin çarçabuk neticeleneceğini gizli gizli bekliyordu. 1936 senesi Teşrinisanisinin 7 sinde, mürteci gazetelerin bir çoğu general Franconun Madride girişi hakkında parlak tasvirler neşrettiler. Franco lehinde bir sürü edebiyat Fransayı doldurdu. Bunların çoğu Cenevredeki «komintern aleyhtarı ofis» den geliyordu. Bu ofisi naziler bir kaç sene evvel tesis etmişlerdi. Hitler ile Mussolini İspanyayı yegâne temsil eden hükûmet diye Burgos hükûmetini tanıdılar. Böyle yaparlarsa avuçlarının içine girmiş gibi telâkki ettikleri bir zaferi hızlandırmış olacaklarını ümit ediyorlardı. Fakat bu sadece bir ümitten ibaret kaldı. Madridin fethi hakkında neşredilen âteşin hikâyeler realite sahasında tekzibe uğradı. Franco kuvvetlerinin ilerilemesi Madrid kapılarında bir kaç bin İspanyol askeri ile beynelmilel gönüllülerden ve bunlara müzaheret eden Rusya tayyare ve tankları tarafından durduruldu. Müteşebbis Fransız gazetecilerinden biri, general Francoyu hayalinde beyaz bir ata binerek Madrid sokaklarında dolaştırmıştı bile. Bu, faşist Caudillo'nun şehre girmesinden hemen hemen iki buçuk sene evvel vukua geliyordu.

1936 senesi tamamen bitmeden Blum kabinesi istifasını verdi. İspanya meselesi hakkında bir müzakere esnasında, komünistler hükûmetin politikasına müzaheretten imtina gösterdiler ve itimad reyi vermekten müstenkif kaldılar. Bu münasebetle, Blum mihver devletlerini bildikleri gibi harekette serbest bırakmak fikrinde olduğunu açığa vurdu. Mettermich'in şu sözlerini tekrarladı:

«Arkasından toplarla teyid etmeğe hazır olmadığım bir ültimatomu ben hiç bir zaman vermedim.»

O bu sözleri söylerken Alman askerinden mürekkep mühim bir kuvvet İspanyaya gitmek üzere yolda bulunuyordu.

Yeni sene Fransız enerjisinin birdenbire galeyana gelmesi ile başladı. Fakat bu da vücut bulması gibi çarçabuk sönüp gitti. Yvon Delbos istirahat için mezun bulunduğu sırada, Hariciye Nezareti Müsteşarı Pierre Viénot altı bin Alman askerinin Karifse çıkmış olduğuna dair malûmat aldı. Bunlar bir kaç gün zarfında Fransız Fasına hemhudut olan İspanyol Fasına nakledileceklerdi. Müsteşar, Başvekil ve Genelkurmay (bunun gizli ajanları da haberi teyit etmişlerdi) ile icabeden müzakerelerden sonra, Fransız diplomatik matbuatını davet etti. Havadisi onlara bildirdi ve bunun şiddetli baş makalelerle birlikte neşredilmesini söyledi. Aynı zamanda, Berlindeki Fransız sefirine nazi hükûmeti nezdinde kuvvetli bir teşebbüste bulunması ve Fransanın İspanya Fasında Alman askerlerinin bulunmasına müsamaha etmiyeceğinin bildirilmesi için emir verildi.

Fransanın bu metin vaziyeti karşısında Hitleri geri çekildi. Alman askerleri tekrar İspanyanın içerilerine gönderildiler. Hitler ile Fransız sefiri tarafından imzalanmış müşterek bir tebliğ Alman askerlerinin İspanyol Fasına gönderilmesi hiç düşünülmemiş olduğunu temin etti. Bu suretle Hitler zevahiri kurtardı ve ayni zamanda Pierre Viénot'nun tekbih edilmesine sebep oldu. Derhal, bütün mürteci matbuat hariciye müsteşarını İspanyada kanlı bolşevik rejimini kurtarmak için Fransayı harbe sokmağa çalışmakla ithama kalktılar. Sağ cenahın «yalan havadisleri» aleyhinde büyük nisbetteki ilk mücadelesi budur. O tarihten sonra, ne zaman bir havadis onların plânlarına uygun gelmezse buna «yalan havadis» damgasını yapıştırıyorlardı. Comité des Forgesin mutemed adamı olan sefir François Poncet şüphe yok ki tebliği kaleme aldığı zaman onun mahiyetini pekâlâ müdrik bulunuyordu. Onun nazarında halk cephesine mensup bir hariciye nazırı, Delbos gibi zayıf biri olsa bile, tahammülü kabil olmayan bir şeydi.

Bu Fas hâdisesi istisna edilirse, 1937 senesi ransız harici siyasetinde hiç bir mühim şey olmadan geçti. Sinir harbi her günkü şedit ve mahdut faaliyetlerile devam edip durdu. Hitler nihai zafer için bir başlangıç teşkil edecek tarzda Franconun kat'i bir galebesini bekliyordu. Fakat Madridin hiç beklenmeyen kahramanca müdafaası ile İspanya daki mücadele mihverin tahmininden çok fazla uzamağa başlamıştı. İki ay evvel işin sonu gelmiş gibi görünürken hâlâ bir şey yapılamamıştı. Hitler 937 kânunusanisinde ileri gelen müşavirlerile bir toplantı yaptı. Fransız Hariciye Nezaretinin aldığı malûmata göre Führer İspanyol macerası bitmedikçe ehemmiyetli bir teşebbüse intizar edilmemesi lâzım geleceğini söyledi. «İspanyol oku nu Fransanın ensesine» kat'i surette saplamadan evvel, Führer kusur etmekte olduğu bir sıra taarruzları file koymaya başlamanın muvafık olmayacağını düşünüyordu. İspanyada mukatele devam ederken, nazîler bütün gayretlerini Franconun hâkim olduğu havalide mühim siyasi ve iktısadi üsleri temin etmeğe hasreylediler.

(Arkası var)

ŞEHİR HABERLERİ

Yeni Seyrüsefer tarifeleri

Şoförlerin zam talebi red edildi

Şehrimizde seyrüsefer yapan otobüslerin kış tarifeleri Teşrinisaniden itibaren tatbik olunacaktır.

Bu tarife ile bazı otobüs servislerindeki araba miktarı azaltılacaktır. Ezcümle Taksim - Yenimahalle otobüsleri saat 21 den sonra tamamen kaldırılmaktadır.

Diğer taraftan, tramvaylarda kış tarifesinin tatbikine dün sabahtan itibaren başlanmıştır. Bu suretle tramvay seferleri bilhassa geceleri biraz daha erken sona erecektir. Belediye sinema ve tiyatro dönüşü halkın muhtelif mıntakalara naklini temin etmek maksadile sinemaların çıkış saatlerindeki otobüs servisle rini arttıracaktır.

Şoförlerin zam talebi reddolundu

Diğer taraftan, taksi şoförleri Belediyeye müracaat ederek yeniden zam talebinde bulunmuş lardı. Belediye bu talebi tetkik etmiş ve şoförlerin taleplerini makul bulmadığından reddetmiştir.

Tramvay bandajları

İstanbul Belediyesi Tramvay idaresinin Rumen firmalarına sipariş ettiği 1000 bandajın Karadenizin seyrüsefere kapatıl - ması dolayısile şehrimize getiril mesine imkân bulunamadığını yazmıştık. İdare bandajların getirtilmesini temin etmek mak - sadile Rumanyaya hususî bir memur göndermeğe karar ver - miştir. Bu memur yarın Rumanyaya gidecek ve bandajların getirtilmesi için derhal faaliyete geçecektir. İlk parti olarak 100 bandaj getirtilecek, ve bunlarla 40 tramvay arabası derhal sefere çıkarılabilecektir.

Dağılan çöker, daima bir, daima toplu.

Fiyat murakabe komisyonunda

Dün tayin edilen yeni âza işe başladı

İstanbul Fiyat Murakabe Komisyonunun takviyesine karar verilmişti. Bu cümleden olarak komisyona yeniden bazı âzalar tayin edilmiştir.

Bunlar, İthalât ve İhracat Birlikleri Umumî Kâtibi Mahmut, Millî Sanayi Birliği Umumî Kâtibi Halit Güleryüz, Yerli Mallar Müessesesi Müdürü Ahmet, ve Ticaret Odasından iki azadır. Mahmut, tacirleri,Halit, sanayi erbabını Ahmet, Sümerbankı temsil edeceklerdir. Böylelikle, Fiyat Mürakabe komisyonunun bir eksikliği tamamlanmış olmaktadır. Komisyonun eski azası aynen ipka, mürakabe bürosu şefi Muhsin Baç ise daimî aza arasına ithal edilmiştir.

Fiyat Mürakabe Müdürü gitti

Ticaret Vekili ile beraber şehrimize gelip Vekil tarafından birliklerde kurulacak teşebbüs ve müracaat bürolarının teşkiline memur edilen Vekâlet Mürakabe Müdürü Seyda buradaki işini bitirmiş, dün Ankaraya dönmüştür.

Odun beyannameleri

Şehrimizdeki odun stokunu tesbit etmek ve icabında Belediye tarafından odun getirtilmek için alınacak tedbirlere zemin teşkil etmek üzere odun tacirleri ile depocularından beyanname istenmişti. Beyanname verme mühleti dün bitmiştir. Öğrendiğimize göre bütün mükellefler beyannamelerini vermişlerdir. Bu beyannamelerde zikredilen miktarların satışından imtina et tikleri görülenler hakkında millî korunma kanununa tevfikan takibat yapılacaktır.

SPOR

Klüp, Sicil ve Lisans talimatnamelerine ait projeler hazırlandı

Talimatnamelerin en mühim maddeleri

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi talimatname hazırlama komisyonu, 10 günlük bir çalışma neticesinde klüplerin ve sporcuların sicil talimatnameleriyle futbol müsabakası ve lisans talimatnamelerini tamamlamış, projeleri UUmum Müdürlük Merkez İstişare Heyetinin tetkik ve tasdikine arzetmiştir.

Bugün Ankarada tetkik edilecek olan talimatnamelerin en mühim noktaları şunlardır:

Yeni sicil talimatnamesine göre istifalar ve klüp değiştirmeler yalnız Kânunusani aylarında yapılacak, federasyonlar lisans verme ayı olarak Mart ve Ağustos aylarından birini intihap edeceklerdir. Bu aylar haricinde lisans verilmiyecektir. Bir klüpten ilk defa olarak istifa eden bir sporcu başka bir klübe intisap için bir sene, ikinci defasında iki sene, üçüncü defasında üç sene ceza müddeti bekleyecektir.

İstifalar Kânunusani aylarında kabul edileceğinden senenin diğer herhangi ayında istifa eden sporcu istifasını takip eden Kânunusani ayından itibaren bir sene bekleyeceğine göre ceza müddeti istifa tarihine göre değişecek ve o kadar uzayacaktır.

Hiçbir klübe intisap etmemiş her hangi bir sporcu senenin herhangi bir ayında tescil olabilecektir. Bir bölgeden diğer bir bölgeye nakledilenler mebde Kânunusani olmak üzere bir sene müddetle bekleyeceklerdir. Bulunduğu klüpte çalışmak istediği spor şubesini bulamayan sporcu, bu spor için diğer bir klüp namına herhangi bir sporcu lisansı talep edebilecektir.

Müsabaka talimatnamesinin mühim noktaları

Müsabaka talimatnamesine göre bütün müsabakalar resmî ve hususî olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bölge, grup ve Türkiye birinciliğleri resmî, bunun haricinde ne kadar müsabaka yapılırsa hususîdir.

Hususî müsabakalarda her klüp dilediği takdirde takımında ecnebi tebaası taşıyan üç oyuncuya yer verebilecektir.

Memleketimizde yapılan bütün sporların federasyonları elemanlarının hangi yaştan itibaren müsabakaya iştirâk edebileceğini tayin edecek, sicil kayıtları bölgelerce yapılıp Umum Müdürlükçe tasdik edilecek, lisanslar doğrudan doğruya ait oldukları federasyonlar tarafından verilecektir.

Meşhur ihtilâf canlanıyormu

Gazi köprüsü için boya getirtiliyor

Gazi köprüsünün kabulü muvakkati bundan tam bir sene evvel yapılmış, fakat firma ile belediye arasında çıkan bir ihtilâf yüzünden kabulü kat'î henüz yapılamamıştır. Bunun sebebi müteahhit firmanın Gazi köprüsünün denizle temas eden kısımlarına vurulan boyanın lâzımgelen evsafı haiz olmamasıdır. Belediye firmaya, köprüye şartnamede kaydolunan boya vurul - madıkça kabulü kat'isinin yapılamayacağını bildirmiştir. Bu itibarla firmanın belediyeden alacağı olan 60 bin lira da bu şart ifa edilmedikçe verilmiyecektir. Öğrendiğimize göre firma Almanyadan şartnamedeki şartları haiz bir boya getirtmek üzere teşebbüslere girişmiştir.

Ardı arası kesilmeyen ihtikâr suçluları

Filips radyo sergi şubelerinde 16 kuruşa satılması lâzım gelen radyo kadran lâmbalarının 100 kuruşa satıldığı ihbar edilmiş ve bu hususta bir cürmü meşhut tertip edilerek şirketin mümessili adliyeye verilmştr.

Bundan başka, Karaköyde Amerikan Gündüz mağazası sahibi ile 15 tane kasap, makarnacı ve peynirci ihtikâr suçundan dolayı Müddeiumumiliğe teslim olunmuştur.

Polis teşkilâtı kontrol edilecek

Dün sabah Müddeiumumilikte bütün müddeiumumi muavinlerinin iştiraki ile bir toplantı yapılmış, bir çok adlî meseleler üzerinde görüşülmüştür.

Toplantıda bazı mühim kararlar da verilmiş, bilhassa müddei umumiliğin salâhiyet ve vezaifi cümlesinden bulunan polis teşkilâtının kontrolü işinin tatbiki kararlaştırılmıştır.

Ayrıca Fiyat Mürakabe komisyonunun takip edeceği ihtikâr vak'alarında Müddeiumumiliğin direktifi ile hareket etmesi münasip görülmüştür.

★ İstanbul Belediyesi Konservatuvar icra heyeti kadrosunu arttırmağa karar vermiştir. Heyet 14 sanatkârdan müteşekkildir ve bunlar 80 ile 120 lira arasında ücret almaktadır. Kadro 30 a iblâğ edilecek ve aynı zamanda kadroya dahil sanatkârların maaşları 120 liraya iblâğ olunacaktır.

HARP VAZİYETİ

Moskova Dayanacak mı?

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Fransanın inhizamına bâis olan tank sayısının 6 bin olduğu sanılmıştı. Şimdi, bir meydan muharebesine iki taraftan 30 bin tank tahsis edildiğine inanmak lâzım gelivor.

Tank hamlelerindeki dehşeti, yol haricinde, ıslak arazide çalılıklarda, hattâ, seyrek ve ince ağaçlı ormanlarda, 35 dereceye varan iniş ve yokuşlarda gösterdiği kabiliyet değil, fışkırdığı ateş, alev ve çelik yaşatmaktadır. Ufak engeller, tel örgüleri, tank harekâtını durduramıyor. Ancak tankı, tankla tepelemek, tank zırhını çapı büyük silâhların delici ve kırıcı mermileriyle delmek ve parçalamak suretiyle tank dalgalarını önlemek mümkündür.

İngiltere ve Amerika hazırlanıyorlar, denince, artık demokrasinin karalarda da zırhlandığını anlamaktayız. Bir tarafta, bütün Avrupa darüssınaaları büyük merkez devleti ordularına tank, tayyare, silâh, vasıta ve mühimmat imaliyle meşguldürler; harbi, harp içindeki mesai besler, düsturu meşgul memleketlerde de tatbik yeri buluyor. Bir yıl önce, 12 bin tankı istiksar edenler vardı. Bu gün, bir vaziyeti başarmak için bir taraf bunun bir kaç mislini az görüyor .

Almanlar, ordularını motörleştirmekte ve zırhlamakta müş külâta maruz bulunmadıklarını cereyan eden devler musaraalarında da isbat ettiler. Bu, hayret ve takdire şayandır; fakat bu doymak bilmeyen oburlara benzin yetiştiren kudrettir ki en büyük dikkati celbediyor.

Yedi yılın mesaisi, bütün ihtimalleri derpiş eden plânlar, bu fevkalâde vaziyetlere hâkim olmak imkânları temin etmiştir. Yarının ihtiyacına bir mikyas da çizmek kabil olmadığına göre, her fedakârlığı göze alan şimdiki kanlı teşebbüslerin esas hedefinin, müdafaa cepheleri ötelerindeki kaynaklar olduğunu da düşünmekle hataya düşülmüş olmaz. Onun için, taarruz ordusunun daha yapacağı uzun ve önemli işler vardır.

Moskova konferansından dönen İngiliz heyeti reisi, 30 bin tank imal ve irsali suretiyle Sovyet ihtiyacının karşılanmasından bahsetmektedir! Almanların şark seferine de bu miktar tank tahsis ettikleri tesbit edilmiştir . İngiliz generali Survindendiz, 2000 darüssınaada 200 bin işçinin mesai saatlerini 2,5 saat arttırmakla yeni ihtiyacı gözde bulundurduklarını söylüyordu.

Halkı aldatan çalğılı yerler

18 Gazino sahibi tecziye ediliyor

Bazı çalgılı yerlerle ve gazino sahiplerinin vergi kaçakçılığı yaptıkları ve halktan belediye tarafından tasdik olunan tarifelerinden daha fazla para aldıkları yapılan ihbarlardan anlaşılmıktadır.

Bu itibarla Belediye son günlerde bu gibi yerlerin teftiş ve kontrolünü arttırmıştır.

Yapılan teftişler neticesinde 18 çalgılı yer ve gazino hakkında ceza zaptı tutulmuştur. Belediye bu gibi yerlerin teftiş ve kontrolünü biraz daha sıklaştıracak ve devam ettirecektir.

DAHİLİ

küçük haberler

★ Altın fiyatları düşmeğe başlamıştır. Bir ara 26,5 liraya çıkan sonra tedricen ine ine 25 lirada karar kılan bir altının fiyatı dün 24 lira 80 kuruş idi.

★ Liman idaresine alınacak memurların imtihanları dün yapılmıştır. Kazananların isimleri bir kaç güne kadar belli olacaktır.

"Vallâhi bay hâkim!,,

"Anlıyamadım, bu mereti bu adamı çaldı, yoksa dediği gibi düğmelerine mi takılıp kaldı!,,

Asliye altıncı ceza mahkemesinde davacı yerinde bulunan kırmızı kuşaklı, pos bıyıklı davacı, elindeki bir kilo ağırlığında, çift kapaklı kocaman Serkisof markalı saatini evire çevire hâkime gösteriyor ve başını iki tarafa sallıyarak:

— Vallahi Bay hâkim, diyordu. Anlıyamadım, gitti. Bu mereti bu adam mı çaldı, yoksa dediği gibi düğmelerine mi takıldı kaldı.

Zere bu mübarek Ramazan günü günaha girmiyelim. Bu sabah Fatihe gitmek üzere Edirnekapı tramvayına binmiştim. Tramvay çok kalabalıktı. Te bu adamcağız da yanımda duruyordu. Bir aralık, efendice kulağıma eğilerek:

— Müsaade eder misiniz! dedi ve bana sürüne sürüne tramvaydan indi, gitti. Biraz sonra, Allah razı olsun yanımdaki diğer bir efendi;

— Yahu, dedi. Düğmelerin demin ilikli idi, şimdi neden çözülmüş!

Hemen elimi attım. Te bu saatçığım cebimden uçmuş olduğunu gördüm. Tabii tramvaydan atladım ve bu Ersöz mü, Ergöz mü ne, onu yakaladım.

— Saatimi ver! diye yakasına yapıştım. Beni görünce rengi attı, hemen eilndeki saatimi uzatarak:

— Ben de şimdi ceketime takılan bu saati kim koydu, diye düşünüyordum. Al! diye verdi. Şimdi ben saatimi aldım, amma, bu adamın yankesici mi, yoksa değil mi burasını siz anlayınız, artık!

Davacı yerine oturduktan sonra Yakup Ersöz adındaki suçlu pürtelâş ve pürheyecan ayağa kalktı:

— Benim gibi bir masumu muhakeme edemezsiniz ki diye anlatmağa başladı. Ben bigünahım. Bu vak'a bir gün sizin de başınıza gelir. Tramvayların halini biliyorsunuz. İnsanın düğmesine değil, saat, vallahi insan bile takılır. Ben bu saati çalmadım.

— Yani sıkışık vaziyette giderken düğmesine takılmış, diyorsun öyle mi?

—Evet efendim hakikat de budur zaten.

Bunun üzerine hâkim, samiin arasından iki kişilik bir ehli vukuf seçti ve kendilerine mevzuu bahis saatin ceket düğmesine takılıp takılamıyacağını sordu, fakat saat kalın bir altın zincirle yelek düğmesine bağlı olduğundan ehli vukuf bunun mümkün olamıyacağını söyledi ve neticede açıkgöz yankesici 1,5 ay müddetle hapse mahkûm edildi.

DÜŞÜNÜŞLER

Teşhir de bir suçtu

Yazan: Yaşar Nabi N.

Geçen gün bir kadın [illegible] ma ve ırza tecavüz [illegible] sı oldu. Bu çirkin hâdiseyi [illegible] ta haberi sütunlarına geçir[illegible] yalnız Yeni Sabah tecavüz[illegible] rayan evli kadının ve koca[illegible] isimlerini yazmadı. Gözün[illegible] şen bazı gazetelerde ise is[illegible] adresler hakkında tam sa[illegible] vardı.

Düşünün bir kere, böyle [illegible] vanca taarruza uğrayan, [illegible] yet iffet sahibi, kocalı bir [illegible] dır. Haysiyeti, onuru, cem[illegible] te bir mevkii vardır. Bu h[illegible] zabıta ile ailesi arasında k[illegible] dı uğradığı felâketin şümu[illegible] o nisbette tahdit edilmiş ol[illegible] tı. Halbuki böyle iğrenç bir [illegible] kanın kurbanı olarak adiy[illegible] niyle teşhir edilince, hayat[illegible] sonuna kadar unutulmaya[illegible] cı bir hatırayla damgalanm[illegible] luyor.

Fakat bu münferid bir v[illegible] değildir. Hemen her gün b[illegible] viden adlı adsız teşhirlerin[illegible] zete sütunlarında yer ald[illegible] görüyoruz.

Ne yazık ki kadına tec[illegible] bu şeni vahşet, cemiyetin[illegible] ayak takımı arasında hâlâ [illegible] an'ane halinde devam ed[illegible] Başardığı bu neviden hal[illegible] övünen vicdansız ve şuursu[illegible] da içimizde eksik değil. Ş[illegible] insafsızlığı nisbetinde insa[illegible] ca cezalarla önlenilinceye k[illegible] bu kötü itiyada daha bir çok [illegible] dınlarımız ve kızlarımız kur[illegible] olacaktır. Şimdi bizim va[illegible] miz, acıları yetmiyormuş [illegible] onların taze yaralarına, adl[illegible] teşhir suretile, biraz daha z[illegible] akıtmak mı olmalı?

Bu teşhir usulü devam e[illegible] müddetçe, bu neviden suçla[illegible] çoğunun gizli ve cezasız kal[illegible] sına yardım etmiş olacağın[illegible] da unutmayalım. Zira, emi[illegible] lun ki, böyle feci vaziyete [illegible] müş kadınlardan bir çoğu, [illegible] olmazsa ayıplarını örtbas et[illegible] için şikâyetten çekinmekte[illegible] ler.

Sokaklarda kadınlara lâf a[illegible] erkekleri kanun cezalandırı[illegible] Fakat böyle bir dil tecavüz[illegible] uğrayan kadınlarımızdan k[illegible] kacı işlenen suçu zabıtava ha[illegible] veriyor? Onları bu şekilde [illegible] rekete mecbur eden âmiller [illegible] sında gazetede teşhir edil[illegible] korkusunun da bulunduğu [illegible] hakkaktır. Kendinizi o me[illegible] koyun, adınızın böyle bir ha[illegible] rin çerçevesi içinde yer aldığ[illegible] görmek ister misiniz?

Görüyorsunuz ki teşhir de b[illegible] suçtur. Kanunî değilse bile v[illegible] danî bir suç!

Maarif Vekili gitti

Maarif Vekili Hasan Âli Y[illegible] cel, refakatinde Teknik Tedris[illegible] Müsteşarı Rüstü Uzel olduğ[illegible] halde dün öğleden sonra Tekn[illegible] okuluna giderek tetkiklerde b[illegible] lunmuştur.

Vekil, Teknik okulunda idar[illegible] binasını, dershaneleri ve lâbo[illegible] ratuvarı gezerek muallimlerle [illegible] nışmış, bu sene alınan yeni t[illegible] lebelerle de görüşmüştür.

Vekil akşam refakatinde Maa[illegible] rif Vekâleti Neşriyat Müdür[illegible] Faik Reşit olduğu halde An[illegible] karaya hareket etmiştir.

Aksaray semt ocağı kongresi

C. H. P. ocak kongrelerinin başladığını yazmıştık. Semt o[illegible] cakları kongrelerini muntazam fasılalarla yapmaktadırlar. Dün akşam Aksaray semt ocağı Ha[illegible] san Çelikbaşın reisliğinde, Şehir Meclisi azasından Fatih kaza[illegible] idare heyeti reisi Bica'nın da huzurile yıllık kongresini Ye[illegible] nikapı orta okulunda aktet[illegible] miş, Aksaraylıların ihtiyaçların[illegible] dinliyerek bunların nahiye kon[illegible] gresine arzına karar vermiştir.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

TAKVİM

HIZIR 164 GÜN 289 AY 10

1360 Ramazan 24	16 B. Teşrin 1941	1357 I. Teşrin 3

PERŞEMBE

Güneş	Öğle	İkindi	
12.43	6.31	9.35	Ezanî
6.13	12.00	15.04	Vasatî
İftar	Yatsı	İmsak	
12.00	1.31	11.05	Ezanî
17.28	19.01	4.34	Vasatî

Haftalık hava faaliyetleri ve muhtemel inkişafları

9 Birinciteşrin 941 den 16 Birinciteşrin 941e kadar bir haftanın hava hâdiselerinin icmali

Yazan : Emekli mütehassıs tayyareci A. Şefik

Geçen haftanın hâdiselerini icmal sırasında ,hava harekâtın şark cephesinde çok daha hareketli geçeceğini ve belli başlı hedef olarak Leningrad ve Moskovanın Mihver tayyare akınlarına maruz kalacağını tahmin etmiştik.. Bu hafta zarfında gün geçmeden Alman tayyarecilerinin Leningrad ve Moskova askerî hedeflerine taarruzlarda bulunarak şiddetli darbeler indirdikleri gelen ajans haberlerinden anlaşılmıştır.

Bu arada Karadeniz sahillerindeki limanların ve askerî hedeflerin bombardıman edilmeleri hususunda cenup ordularının menfaati olacağı ve bilhassa Mihver havacılığının bu faaliyeti kıskanmıyacağına da işaret etmiştik. Gerek Karadeniz limanları boyunca gerek Azak Denizi civarının bombardıman edildiğini görüyoruz. Bilhassa Mariopol limanı oldukça şiddetli bir baskına maruz kalmış ve burada asker yüklü olarak yakalanan 15 gemi birbiri ardınca batırılmıştır. Bu hareket Karadeniz ve Azak sahilleri üzerine tevcih edilen taarruzların Mihver lehinde en verimli tarafı olmuştur .

Alman tayyarelerinin Şark cephesindeki diğer harekâtı cephelere inhisar etmiştir. İaşe ve ikmal kuvvetlerinin bastırılması, cepheye uzanan Demiryolları ve üzerindeki ağır yüklü altmış katarın imhası ve tahribi cephe gerisi faaliyetlerini icmal etmektedir.

Bütün hâdiseler göstermektedir ki, Alman muharebe tayyareleri artık büyük kuvvetleriyle cephe boyunca harekete geçmişlerdir. Bilhassa harbin açıldığı ilk günlerdenberi ciddî muvaffakıyetler gösteren Alman pikecilerinin muhasaraya alınmış Sovyet kıtaları üzerinde tahripkâr taarruzları, biraz da maneviyat üzerinde müessir olmaktadır. Gene bu tayyareler Kızılordunun ... tayyare meydanlarını sıkı bir kontrol ve baskı altında tutuyorlar.

Sovyet tayyareciliğinin faaliyetine gelince: Bu havacılık artık bütün enerjisini üzerinde teksif etmiştir. Ve en faal bulunduğu mıntaka, bu hafta için de merkez cephesi olmuştur. Alman yürüyüş kollarına ve motörlü vasıtalarına karşı yaptığı bombardıman akınları muvaffakıyet vâdetmektedir.

Bu hafta zarfında Alman paraşütçülerinin cepheler gerisine indirilme teşebbüsü, Sovyet müdafaa tertibatı tarafından akim bırakılmıştır. Bunların tamamiyle imha edilmiş bulunduklarını Sovyet tebliğlerinden öğrenmekteyiz..

Ortaşark Afrikası ve Akdeniz bölgesi; Sicilya ve Bingazi üzerine yapılan birer bombardıman taarruzile kapanmış gibidir .İngiliz tayyarelerinin bu haftaki Afrika harekâtını Manş cephesindeki bir iki akın ile telâfi ettiği göze çarpıyor .

İngiliz hava filoları ilk taarruzlarını Holandaya karşı yapmışlardır. Hükûmete yapılan ihbardan yirmi dört saat sonra Roterdam'a bir bombardıman akını yapmışlar ve ikinci taarruzlrını Bremen'e tevcih etmişlerdir. Mnşta haftanın en büyük hava akınını İngilizler 300 tayyarelik bir filo ile başarmışlar, Nüremberg ve Bremen'i bombalamışlardır. Bu taarruzda 9 İngiliz tayyaresine karşılık 13 Alman tayyaresi düşürülmüştür.

Mukabil Alman taarruzu ise sanayi merkezleri olan Manchester ile iyi bir liman olan Hull'a karşıdır. Dört ticaret gemisinin batırıldığı bildirilmektedir.

Şark cephesine ve Mihver tayyareciliğinin yanı başına müttefik olarak gelmiş bulunan ve yer alan İtalyan, Rumen, Macar , Fin ve İspanyol tayyarecilikler'nin bütün bu harekât sırasında bir rol almamış bulunduğunu görüyoruz. Bunlardan sadece Fin tayyarecilerinin Murmansk demiryolunu tahribe muvaffak oldukları haberi gelmiştir. Diğerlerinin bir şeref mevkii aldıklarını ve sadece manen yardımda bulundukiarını da kabul etmek icap ediyor .

Bir haftanın hava zayiatına gelince; gerek Sovyet ve gerekse Mihver tayyarecileri fazla bir şey kaybetmemişlerdir. Her iki tarafın zayiatı ellişer tayyare kadardır.

★

Sovyet tebliğlerinde, hava faaliyetinden uzun boylu bahsedilmediğine bakılırsa, Mihvercilerin daha serbest ve daha hâkim bir vaziyette cepheler üzerinde uçtuklarına ve Sovyet havacılığı ile ciddî surette hava muharebelerine tutuşmadıklarına kani olabiliriz. Bu vaziyette önümüzdeki hafta zarfında daha ziyade Mihvercilerin faaliyetlerini göreceğiz. Ve Mihverin gene Leningrad, Moskova ve cephe boyunca olacak taarruzlarına Sovyetlerin mukabele etmekte gevşek davranabilecekleri tahmin edilir. Buna başlıca âmil olarak da, Moskovanın Mihver ordularının taarruzuna karşı yapılacak müdafaasında toplu ve kudretli bir havacılığın elde bulundurulmak düşüncesinin hâkim olduğu da ileri sürülebilir. Böyle bir tahminin doğruluğunu ise Moskova müdafaası gösterecektir.

Manş ve Afrika cephelerinin ise bu haftaki kadar bile faaliyet göstermesi ihtimali çok zayıftır. Çünkü Mihver havacılığının ilk ve başlıca gayesini Sovyet cephesi ve Moskova teşkil etmektedir .

A. ŞEFİK

Suad Davaz

Ailesinin teşekkürü

Tahran Büyük Elçisi Suad Davazın cenaze mersimine bizzat iştirâk etmek veya çelenk göndermek lûtfunda bulunan dostlarımıza minnet ve şükranlarımızın iblâğı hususunda muhterem gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Suad Davaz Ailesi

Açık teşekkür

Menşei burun boşluklarında olan ve sıhhatimi bozarak beni meslekten ayıran müzmin iltihabı kıymetli ellerile ameliyat yaparak tedavi eden Fakülte kliniği profesörü Ekrem Behçete açık teşekkürlerimin tahrir ailesinde bulunmakla iftihar ettiğim Yeni Sabahta yazılmasını rica ederim.

İhtiyat Hava Binbaşı
İ. Bedri Celâsin

En Son Telgraf ve Ajans Haberleri

Madam Çörçil

Rusyaya yardım komitası reisi oldu

Londra, 15 (a.a.) — Kızılhaçın ve Saint - Jan'ın Rusyaya yardım komitesi reisliğini kabul eden madam Çörçil Rus milletinin yeni bir cesaret ve mukavemet nümunesi gösterdiğini beyan etmiştir.

Başvekilin zevcesi demiştir ki:

"Bu teşebbüsümün muvaffak olmasını istiyorum. Esasen bunun boş bir teşebbüs olduğunu zannetmiyorum.Çünkü bu suretle halkın şiddetli bir arzusu yerine gelmiş olacaktır. İnşaallah biz Rusların bu esnada geçirdikleri imtihanlara maruz kalmayız. Fakat eğer biz de böyle bir imtihan karşısında kalacak olur - sak önümüzde pek güzel bir misal bulacağız.,,

Ayni toplantıda mareşal Chetwvod şöyle demiştir:

İngiliz hükûmeti müsaade eder etmez komite, başka bir seferî kuvvetin gönderilmesi ih - timaline mebni hazır bulundu - rulan bir çeyrek milyon İngiliz lirasile çok miktarda iaşe maddelerini ve techizatı Sovyetler Birliğne sevketmiştir.

N. Menemencioğlu

(Baştarafı 1 inci Sayfada)

lâhiyete istinaden imza edilen anlaşmaların derhal mer'iyete konması için bir hüküm kabul etti.

İmza edilen mukavelelerde iki prensip hâkim olmuştur: 1 — Mübadelenin filî olması, 2 — Türk ve Alman mallarının gerek naktî kıymetlere, gerek her iki memleket için haiz oldukları iktisadî kıymetleri mütemadî bir teadül ve tevazün dairesinde mübadele edilmesi,

Bu suretle Türk - Alman anlaşmasında her iki taraf bugünkü şartaların daha pratik bir usulü istilzam ettiğine kanaat getir - miş olduklarından malların zaman ve mekân itibarile her ân filî olmasını kabul ederek he - sapları Türkiyeye Alman mallarının ithali ve Türkiyeden Türk mallarının ihracı esasına istinad ettirmişlerdir.

Alman listesi harb malzemesi, demir ve çelik makineler, nakil ve cer vasıtaları, bakır mamulleri, tıbbî ecza, kâğıt ve sellüloz, pancar tohumunu ihtiva ediyor.

Türk listesinde maden cevherleri ve madenler, zeytinyağı, tiftik, pamuk, yağlı taneler, pala - mut ve hülâsası, afyon, deri, keten, kendir, fasulye, bakla, nohut, darı, kepek, paçavra ve süt tozu vardır.

Bu listelerin mübadele kıymeti 55 milyon liradır. İkinci şekle dahil mübadelelerin yekûnu 41 milyon liradır. Bu listede balık, tütün, kitre, kuru üzüm, incır, fındık, kuru yemişler, kuş yemi, meyan kökü, yumurta, şarap, konyak, sünger, barsak, anason, yaş meyvalar, balmumu, postlar, ve saire bulunuyor.

Bunlara mukabil Almanyadan resmî dairelerin ihtiyaçlarile çelik makine, hırdavatçılık ve geri kalan yüzde elli nisbetinde ki para ile de Türkiyeya ithali memnu olmayan alelûmum Alman malları alınacaktır.

Türkiyeden ihraç edilecek malları söyledim. Bunların içinde hububat yoktur. Esasen Türkiye hububat ihraç edebilecek vaziyette değildir. Evvelce söylediğim gibi mübadeleler ithal ve ihraç imkânları göz önünde tutularak ancak iki mevsimde olabilecektir. Bizim piyasamız iki mevsimi göz önünde tutmağa mecburdur. Bu suretle ihracat piyasasının sıkışmasına ve bir takım gayri tabiî neticeler tevlit etmesine mahal yoktur. Buna esasen imkân da bırakılmıyacaktır. Tediye meselesinde iki memleket de döviz mürakabe hükümleri baki kalmak ve her hangi bir surette sermaye naklini tazammun etmemek şartlarile bir taraftan diğer tarafa her türlü tediyat klering yolile yapılabilecektir.,,

Sovyet tebliği

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lan taarruzda, Hitler, 10.000 tank kullanmaktadır.

Korkunç darbeler

Moskova, 15 (a.a.) — "Kızıl Yıldız,, gazetesi, Kalinin şehri önünde son derece şiddetli muharebeler cereyan ettiğini ve düşmanın ilerlemek için korkunç darbeler indirdiğini yazmaktadır. Almanlar tanklar ve zırhlı otomobiller kulanlmakta - dırar.

Bir kaç düşman müfrezesi Sovyet istihkâmlarına girmeğe muvaffak olmuştur.

Cepheden gelen telgraflar Alman motörlü piyadesinin ve tank kollarının bombardıman tayyareleri ve paraşütçü müfrezelerinin yardımiyle Moskova - ya yaklaşmış olduğunu kabul etmektedir.

Son günlerde Sovyet kıt'aların ... geçen vesikalardan anlaşıldığına göre, Alman ordusu Kızılorduya mensup harp esirlerine karşı hususî bir emir mucibince işkence ve bunları katletmektedir.

Moskovada hicret başladı

Stokholm, 15 ((a.a.) — Dagenes Nyheter'in bir İngiliz kaynağından haber aldığına göre, Timoçenkoya Rusya içerilerinden gelen takviye kıt'aları verilmiştir. Bu kuvvetler iki kolordudan müteşekkil olup Moskovanın on mil şimali şarkisinde mevzi almışlardır.

Moskovanın sivil ahalisi iki gündenberi hicrete başlamış - tır. Ve sevkiyat, ileri hatlara yeni kıt'alar getiren kamyonlar vasıtasiyle yapılmaktadır.

Lozovski'nin sözleri

Moskova, 16 (a.a.) — Sovyet hükûmeti sözcüsü M. Lo - zovski dün aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

"Almanların Moskovayı hiç bir zaman alamıyacaklarını biliyoruz. Alman ileri hareketi her gün biraz daha yavaşlamaktadır. Her geçen gün düşmana pahalıya malolmaktadır. „

İngiliz tayyarelerinin yeni akınları

Londra, 15 (a.a.) — Hava nezareti bildiriyor: Bombardıman servisine mensup tayyareler dün gece cenubî Almanyada bazı hedeflere taarruz etmişlerdir. Bu harekâttan dört tayyaremiz dönmemiştir.

Sahil tayyarelerimiz Norveç sahili açığında düşmanın bir iaşe gemisine, başka bir vapura taarruz etmişlerdir.

İngilterede hava akınlarına karşı geniş tedbirler

Londra, 15 (a.a.) — Hava taarzularının yeniden balaması ihtimaline karşı sığınakları ıslâh etmek için alınan tedbirler hakkında, Lordlar kamarasında sorulan bir suale verdiği cevapta Heli Snell, şimdiki tertibat sayesinde 20 milyon kişinin hava akınlarından korunması mümkün olduğunu söylemiştir.

★ Berlin — Führer, yıldönümü münasebetile Efganistan kralına samimî temenniyatını bildiren bir telgraf göndermiştir.

Sulh şayiaları

Maksat, Alman zaferini küçültmek imiş !

Berne, 15 (a.a.) — Ofi:

İsviçre gazeteleri, Almanya - nın bir sulh akti maksadile is - kandiller yapmış olduğuna müteallik haberlerin Berlin tarafından tekzib edilmesinden tekrar bahsetmeğe başlamışlardır.

Basler Nachrichten gazetetesinin Berlin muhabiri yazıyor.

Geçen hafta sonunda Almanyanın Rusyaya mütareke teklif etmiş olduğu Berlinde tekzib edilmiştir. Şimdi de Almanyanın bir sulh akti maksadile iskan - diller yapmış olduğuna dair İngiliz menbaından verilmiş olan haberler daha kat'î bir ifade ile tekzip olunmaktadır.

Bu muhabir, ilâve ediyor:

İngiliz milletinin Almanların Rusyada kazanmakta oldukları muvaffakiyetler karşısındaki aksülâmelinin Rusların mukavemetini haddinden fazla izam etmiş olan İngiliz nazırlarının hiç de hoşuna gitmiyeceği ve bu mütareke talebi şayialarının bu aksülâmellere mâni olmak ve Alman muvaffakiyetlerini halk nazarında küçültmek için ileri atılmakta olduğu burada ehemmi - yetle kaydedilmektedir.

Göbels söyliyor :

" Artık hiç bir abluka bizi aç bırakamaz „

Berlin, 15 (a.a.) — Alman propaganda nazırı Göbels, söylediği bir nutukta demiştir ki:

"Artık hiç bir abluka bizi aç bırakamaz. Ham maddeler sahasında düşmanlarımıza olan üstünlüğümüz bugün her za - mandan ziyade belirmiştir. Düşman kendi zararına olarak yasatta taarruz edilemez. Almanyaya ne askerlikte, ne de ikti - satda taarruz edilemez. Alman askerinin kahramanlığı sayesinde Sovyetler birliğinin elinde artık askerî sahada bir rol oynıyabilecek kadar silâhları kalmamıştır.

Alman tebliğ

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

yareleri Briansk kesimini döv - mekte ve bu bölgede Alman birlikleri Harkof sanayi şehrini gitgide daha fazla sıkıştırmak - tadır. Bu şehrin vaziyeti Kiyef ile mukayese edilebilir.

Karadeniz sahilinde bir fener işgal edildi

Berlin, 15 (a.a.) — Alman deniz muharebe kuvvetlerine mensup kıtalar, Sovyetler tarafın - dan fevkalâde tahkim edilmiş olan Karadeniz sahilinin zorlukla varılabilen deltalarından birinin münferid bir noktasında kâin bir deniz fenerini cür'etkârane bir hareketle zaptetmişlerdir.

Batırılan gemiler

Berlin, 15 (a.a.a) — Alman umumî karargâhının tebliğinde Cebelüttarık açıklarında bir İtalyan denizaltısının bir İngiliz torpitosunu batırmış olduğunu ilâve etmektedir.

Pazartesi günü Alman savaş tayyareleri Ladoga gölü üzerinde biri 500 diğeri bin tonluk iki Sovyet nakliye gemisi batırmışlardır.

Sovyetlere yardım

Attlee, plânların gizli tutulmasını istedi

Londra, 15 (a.a.) — Reuter ajansının parlâmento muhabiri bildiriyor:

Rusyaya yapılan yardım plânlarının düşmana faydalı malûmat verilmesi korkusundan dolayı ifşa edilemiyeceğini söyliyen M. Attlee'nin irad ettiği nutuk bugünkü çarşamba günü akşamı mebuslar tarafından memnuniyetle karşılanmaktadır. Mebuslar hükûmetin Sovyetler Birliğine âzamî yardım yapmak üzere imkân nisbetinde çalıştığına kanidirler. Ve bu nutuk M. Çörçilin Sovyetler Birliğine yardım hakkındaki beyanatını ayrıca takviye de etmektedir.

Amerikanın yardımı

Vaşington, 15 (a.a.) — Roosevelt ,Rusyaya mühim miktarda malzeme gönderilmiş olduğunu beyan etmiştir.

Kanadada

Londra, 15 (a.a.) — Kanada Millî Müdafaa Nazırı Albay Ralston, matbuat mümessillerine beyanatta bulunarak Kanadanın şimalî Amerika levazım komisyonunun plânlarına tevfikan Rusyaya malzeme sevki işine son derece yardım etmekte olduğunu söylemiştir.

Mumaileyh, ilâveten demiştir ki; başlıca irsalât, İngiliz modeli tanklardan ibarettir.

Alman - Bulgar - ticaret muahedesi imzalandı

Sofya, 15 (a.a.) — Almanya namına doktor Landwehr ve Bulgaristan namına Ticaret Nazırı Zagorof ve Haricî Ticaret Direktörü Tozonof tarafından idare edilen Alman - Bulgar Ticaret müzakereleri dün akşam sona ermiştir.

Yeni Alman - Bulgar iktısat anlaşmasının bugün imza edilmesi muhtemeldir.

Bulgar başvekili Peştede

Budapeşte, 15 (a.a.) — Bulgaristan Başvekili ve Maarif Nazırı Filof ile zevcesi bu sabah Budapeşteye gelmişler, karşılanmışlardır. Filof öğleden sonra naib tarafından kabul edilecektir.

SARAY

Sinemasında

Türkçe sözlü

En büyük Macera ve Aşk filmi olan

ORMANLAR HÂKİMİ

Şaheserini mutlaka görünüz.

Baş Rollerde:

WARNER BAXTER
BRUCE CABOT

Fekalâde mizansen
Muazzam ve kuvvetli mevzu

HER SABAH

Ya zafer, ya ölüm

Yazan: A. C. SARAÇOĞLU

Bern'den Anadolu Ajansına gelen bir haberde Moskova radyosunun: "Ya zafer, ya ölüm,, cümlesiyle hülâsa edilebilecek bir heyecanlı hitabede bulunduğu bildiriliyor.

Ya zafer, ya ölüm!.

Bu dört kelime hafızamızda otuz küsur sene evveline ait fırtınalı hâdiseleri canlandırdı: 31 Mart hâdisesi, safları arasında keçe külâhlı gönüllülerin de dahil bulunduğu hareket ordusunun İstanbula girişi, Mahmut Şevket Paşa merhum, sonra ikinci Abdülhamidin hal'i, o zamana kadar İstanbulda hiç görülmemiş idam sehpalarında sapsarı sallanan beyaz gömlekli maslûplar ve saire ve saire...

Vâkıa keçe kulâhlı hürriyet gönüllülerinin yan giydikleri serpuşların alın tarafına tesadüf eden kısmında beyaz zemin üzerine kırmızı ibrişimle "ya hüriyet, ya ölüm,, yazılmıştı ve komşumuz Sovyetler bugün hürriyet için değil, zafer için ölümü göze aldılmış bulunuyorlar amma ajansın Sovyet parolası olarak kullandığı yukarıdaki dört kelime işte her nedense bize otuz küsur senelik hürriyet gönüllülerinin keçe külâhlarındaki o vecizeyi hatırlatmış oldu.

Çeyrek asır evvelki "ya hürriyet, ya ölüm,, düsturuna rağmen Cümhuriyetin ilanına kadar hürriyete pek de kavuşamamış olduğumuzu göz önünde bulunduracak olursak lâfla peynir gemisinin yürüyemiyeceği anlaşılır ve bugünkü harp usullerini de hatırlayınca komşumuz Sovyetler için meselenin hakikaten "ya zafer, ya ölüm,, şeklinde tecelli edeceğine şüphe etmemek lâzım gelir.

Zira işin şakaya gelir tarafı gerçekten yoktur ve zaten zafer olmazsa ölüm muhakkaktır.

Resmî Spor müsabakaları hasılatı nasıl tevzi edilecek?

Ankara, 15 (Hususî muhabirimizden) — Beden Terbiyesi teşkilâtı tarafından tertip edilen resmî spor müsabakaları hasılâtının ne suretle taksim edileceğine dair olan talimatname Vekiller Heyetince kabul ve tasdik edilmiştir.

Bu talimatnameye göre Umum Müdürlüğe ait müsabaka masrafları Umum Müdürlük tarafından, bölgelere ait müsabaka masrafları da bölgeler tarafından verilecektir. Masraflar çıktıktan sonra kalacak paranın yüzde onu bölgeye ayrılacak diğer kısmı da bölge idare heyetlerince tesbit olunacak bareme göre klüplere dağıtılacaktır

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Dram Kısmında
Bu akşam saat 20.30 da
HAMLET
5 perde

* * *

İstiklâl Caddesi Komedi Kısmında
Bu akşam saat 20 - 30 da
Komedi 5 perde

ZAFER ORDUSU GELİYOR...

GÜZELLİK KRALİÇESİ

HAKİKİ BİR HADİSENİN ROMANI

YAZAN: AKA GÜNDÜZ

— 26 —

Densiz, densiz gülüşmeler.

— Demek enteresan şevler?

— Harikulâde!

— Bu kız mektepte de öyleydi. Hep hayalî romanlar okurdu. Mektep müsamerelerinde hep drama, trajediye uyan roller alırdı.

Biteviye işaretler, gülüşmeler.

— Mektep idaresi pek bozukmuş. Öyle anlaşılıyor.

— Bir aralık Şehir tiyatrosunda artist olmağa kalkıştı. Bereket versin, çok kabiliyetli diye almadılar. (Gülüşmeler)

— Hakikaten kabiliyetli, büyük bir artist olabilir. Bunu bana tanışmamızın birinci merhalesinde isbat etti.

— Desenize bize hakikî hayattan alınmış nefis bir roman okutacaksınız. (Kıkırdamalar.)

— Neşretmeğe henüz niyetim yok.

— Vah vah, realist bir eser - den mahrum kalmak..

— Durunuz hanımefendi, eserimi neşredeceğim, fakat şurada sizinle bir dakika konuştuktan sonra.

Sertce mi söyledim ne, kum - panya biraz duraklayıp kulak kabarttı.

— Ortada bir avukat Selim Bey yoktur. Feri miras meselesi için ihtiyar bir avukatın yazı - hanesine ancak üç dört defa gitmiştir. Avukat beş çocuğunu acınır halde bırakarak anjinden ölmüştür. Feri Selimin ne kâtibi olmuştur, ne metresi. Bir şoför İsmail vardır. Bu, babası merhum Mehmet Ali Paşanın yetiştirmesi, namuslu bir adamdır ki her zaman Ferinin işlerine koşar, ailesi ve iki çocuğu ile beraber. Ferinin başı meyhanede bardakla yarılmamıştır. Atatürk İstanbula ilk defa geldiği gün Feri mühimce bir otomobil kazası geçirmiş, bu sikatriz ondandır.

Rica ederim sözümü kesme - yiniz. Bayanlar, baylar da deminki gülmelerine devam edebilirler.

Feri hiç bir zaman, hiç bir kere güzellik kraliçeliğine namzetliğini koymamıştır. Ne bana, ne Yunus Nadiye, ne hiç kim - seye mektup yazmamıştır. An - nesi yabancı olduğu için nam - zedliği reddedilmemiştir.

— Demek hiçbiri doğru değil?

— Bunun böyle olduğunu hepiniz ilk gününden biliyordunuz.

— Biz mi? A, ne münasebet?

— Ben de bunu ilk gününden beri biliyorum. Bana anlattığı her vak'ayı ya o gün ya ferdası tahkik ediyor ve yalan olduğunu öğreniyordum.

— Bizi ne diye karıştırıyorsunuz?

— Anlatacağım dedim ya.

— Bizi meraktan kurtarınız.

— Bilmezlikten gelmeyiniz. Her hangi bir gün bir toplanmada edebiyattan konuşuyorduk. Şu muharrirden bu romancıdan bahsedilirken, benim adım da geçti. Her hangi biriniz dedi ki: (Ona hakikî hayattan aldığı mevzuları yazar, diyorlar.) İtirazlar oldu. Benim zekâmı, metodumu ve budala olup olmadığımı imtihana çekmeğe karar verdiniz. Bu işi Feriden daha mükemmel yapacak kahraman bulamadınız. Selim Bey macerası mevzuunu elbirliğile buldunuz.

Hayatta çok güzel olan kadınların bir tarafı soğuk, bir tarafı aptal olur. Tesadüf edecek olursanız lütfen dikkat ediniz. Böyledir bu. Eğer Feriden başkası bu işi yapsaydı; beni aptallık imtihanına çeken ve kapılarda romanımı neşredersem, kalemimi dünyaya kepaze etmeğe hazırlanan o kızın veya kadının cihanın en hımbıl kadını olduğunu söylemekte tereddüt etmezdim.

Fakat Feri için asla! Böyle bir şey söyliyemem. O ne soğuktur, ne aptal. Çok güzellerin bir istisnasını teşkil eder.

— Feri bunu nasıl yaptı?

— Hepinizle beraber yaptı. Mevzuu beraber buldunuz. Pruvamı bile yaptırdığınızı kuvvetle tahmin ederim. Feri önce öksüz, sonra bakımsız bir ev hayatı yaşadı. Sonra kötüden kötü idareli bir müessesede yatılı uzun tahsil yılları geçirdi. Edebiyata, san'ate meraklıydı. Hayalperestti. Müessese kütüpha - nesinde ne bulduysa okudu. Kimse ona bir duygu, sinir ve kafa. Yani okuma programı vermedi. Sadece artistliği ve hayalperestliği alkışlandı. Her nasılsa benim aptal bir romancı olup olmadığımı imtihandan geçirmeğe karar verdiniz. Alkışlı telkinleriniz o kadar tesir gösterdi ki neticesinin ne olduğunu yalnız ben bilirim.

İşte böyle sayın bayanlar, baylar!

Muztarip ve bedbaht Feri artık benim oldu. Merak buyurmayınız, kimin aptal olduğunu kimin olmadığını göstereceğim eserimi yakında neşredeceğim. Fakat şu dakikada bildiğiniz şekilde. Artık eski gülüşmelerinizde devam edip etmemek sizlerin bileceği bir iştir. Allaha ısmarladık.

Avanakları şaşkın bir halde bırakarak Ferime seğirttim. Görünürlerde yoklardı. Boş geçen bir arabaya atlayıp yetiştim.

Feri merakla gözlerimin içine bakıyordu. Bir şey sezdirmemek için olanca neşemi takındım.

— Amma da geveze şeylermiş bu seninkiler Feri! Beni öyle lâfa tuttular ki... Affet, geç kaldım.

— Sen zaten benim içimden ayrılmadın ki...

— Teşekkür ederim sevgilim.

Çallı gülerek homurdandı:

— Beni kıskandırmayın be!.

Gazinocuya güveç ısmarlamış. Güzel bir gün geçiriyoruz. Eski tanıdık Rum ailelerden bir kaçı geldiler. Birleştik. Kitara mandolin, kadın sesi, ve Çallı... Böyle bir gün herkese nasip olmaz.

Bir aralık başı ılgazlardan dumanlı Çallı Feriye şöyle üç adım dan baktı baktı, iki kolunu ileriye uzatarak haykırdı:

— Sen ne güzelmişsin be kız! Yaradanın ben olsaydım, bu kadarı elimden gelmezdi.

Bir kaç güzel Rum bayanı gülüşerek sordular:

— Biz çirkin miyiz bay Çallı?

— Siz de, hepiniz de güzelsiniz be! Bugün bütün kâinat güzel! Garson barba Yani bile dünya güzeli!

Feri kulağıma eğildi:

— Bana kız, dedi. Kadın olduğumu bilmiyor.

Yumuşak baktım, sertçe söyledim:

— Roman bitti!

— Peki peki, bitti, darılma!

— Bir gün size geleyim de resmini yapayım. Resim sergisi de tablo görsün.

(Arkası var)

HERGELECİ İBRAHİM

Yazan: M. Sami Karayel — 124

Peşrev ve çırpınmalar bitti. Helâllaşıp bağdaşmalar nihayete erdi. Artık merasim bitmiş, ciddî güreş başlamıştı.

Hergeleci, daha ilk elde Rüsteme girdi ve çapraz topladı... Fakat Rüstem bir anda Hergelecinin çaprazına mukabele ederek hasmını gırtlaklayıp karşısında dikildi, kaldı.

Hergeleci, hayatında böyle şey görmemişti. Onun çaprazına karşı Koca Yusuf, ve Yarıcılar bile böyle mukabelede bulunamamıştı. Hergeleci, Rüstemin daha ilk elde usta bir pehlivan olduğunu sezdi. Fakat güreşten çekinilmedi. İkinci hamlesini yaptı. Ve, bir çapraz daha girdi. Rüstem, Hergelecinin ikinci çaprazını da üç beş adım ötede söktü. Ve, çırpınarak bir nâra salladı:

— Hayda Ezerçeli be!

Rüstemin bu nârası mânidardı. Yani, sen bana öyle çapraz-larla bir şey yapamazsın, demek istiyordu.

Hergeleci, fena halde sinirlenmişti. Üçüncü bir hamle ile bir çapraz daha toparladı. Fakat bu çaprazı da süremedi. Bu sefer Hergeleciyi yanbaşa getirerek savurmuştu. Üste de bir köstek atmıştı. Bereket versin köstek tam mânasiyle yerini bulmamıştı. Eğer bulmuş olsaydı, muhakkak Hergeleci, alta düşecekti.

Koca Rüstemin daha ilk ellerde böyle Hergeleciyi bozması Halim paşanın keyfine gitti. Yanında bulunan Ali pehlivana dönerek:

—Pehlivan! Hakikaten Rüstem yaman bir pehlivanmış..

— Evet Paşam! Çok usta bir pehlivandır.

— Hergeleciyi daha ilk elde bozdu.

— Sebebi var paşam!.

— Nedir?

— Rüstem de, Hergeleci gibi her tarafta güreşen bir pehlivandır.

— Bu ne demek?

— Yani Rüstem, sağdan, soldan, merkezden ayni ayarda güreş yapan bir pehlivandır.

— Ya, bundan ne çıkar? Her pehlivan böyle güreşmiyor mu?

— Hayır paşam! Meselâ; Arap Said, Davut hep sağdan ve bir taraftan güreşçidirler. Soldan, merkezden bir pehlivana ayni sağ güreş gibi giremezler. Hep hasımlarını sağdan tutarlar..

— Allah, Allah!.

— Hergeleci de, her taraftan bir güreşçidir. Bu sebeple güreş uydurulması güç bir pehlivandır. İşte okkası hafif olduğu halde kendinden iki misli pehlivanları yenmesi, bozması bundan ileri geliyor.

— Şimdi anladım..

— Paşam, Rüstem de Hergeleci gibi her taraftan güreşçi olduğundan hiç birbirlerine ters gelmezler.

— Demek bizim Arap Said, Davut bunun için güreş uyduramadılar.

— Evet paşam! Ters geldi daima onlara Hergeleci.. Görmediniz mi? Hergeleciye bir şey yapamadılar. Çünkü Hergeleci, hep ters girdi güreşe, onlar da sağlarını kullanamadılar. Mağlûp oldular.

— Evet, evet..

— Rüstem, çok kurnazdır. Hasmının her taraftan güreşçi olduğunu anladı.. Hergeleci, bilmem Rüstemin her taraftan güreşçi olduğunu anladı mı? Her halde anlamıştır. Çünkü çok zekidir. İşte paşam, şimdi asıl güreşi seyredeceğiz.. İkisi de cambaz, ikisi de mahir.. ikisi de her taraftan güreşçi...

— Ne olabilir dersin pehlivan?

— Vallah paşam! Güreştir.. Bir şey söylenemez.. Fakat şunu söylerim ki, bu güreş uzun sürmez. İki taraftan biri çarçabuk yenilecektir. Çünkü ikisi de hızlı adam..

— Rüstem şimdi galip gibi görünüyor...

— Belli olmaz paşam! Fakat Hergelecinin çaprazlarını çok güzel karşıladı.. dedi.

Ali pehlivanın söyledikleri ve görüşleri doğru iri. Rüstem her taraftan güreşen bir adamdı.. Binaenaleyh, Hergelecinin güreşi Rüstemle denk düşmüş oluyordu.. Artık Hergelecinin Rüsteme ters bir güreş çıkarmak ihtimali yoktu. İki cambazın bir arada oynaması müşküldü.

Ali pehlivanın dediği gibi, güreş uzayamazdı.. Muhakkak iki taraftan biri kaybedip yenilecekti.

Rüstem de nârasını salladıktan sonra Hergeleciye mukabil taarruza geçti.. O da bir çapraza girdi. Fakat ayni akıbete uğradı.. Hergeleci, hasmının çaprazını derhal karşılayıp sökmüştü.. Rüstem ikinci hamlesini yaptı. Bu sefer de hasmının topuklarına kadar inerek daldı. Fakat Hergeleci, derhal hasmını karşıladı. Dönüp sıçrayarak kaçtı.

(Arkası var)

Millî Piyango

Cumhuriyet Bayramı

Fevkalâde çekiliş plânı

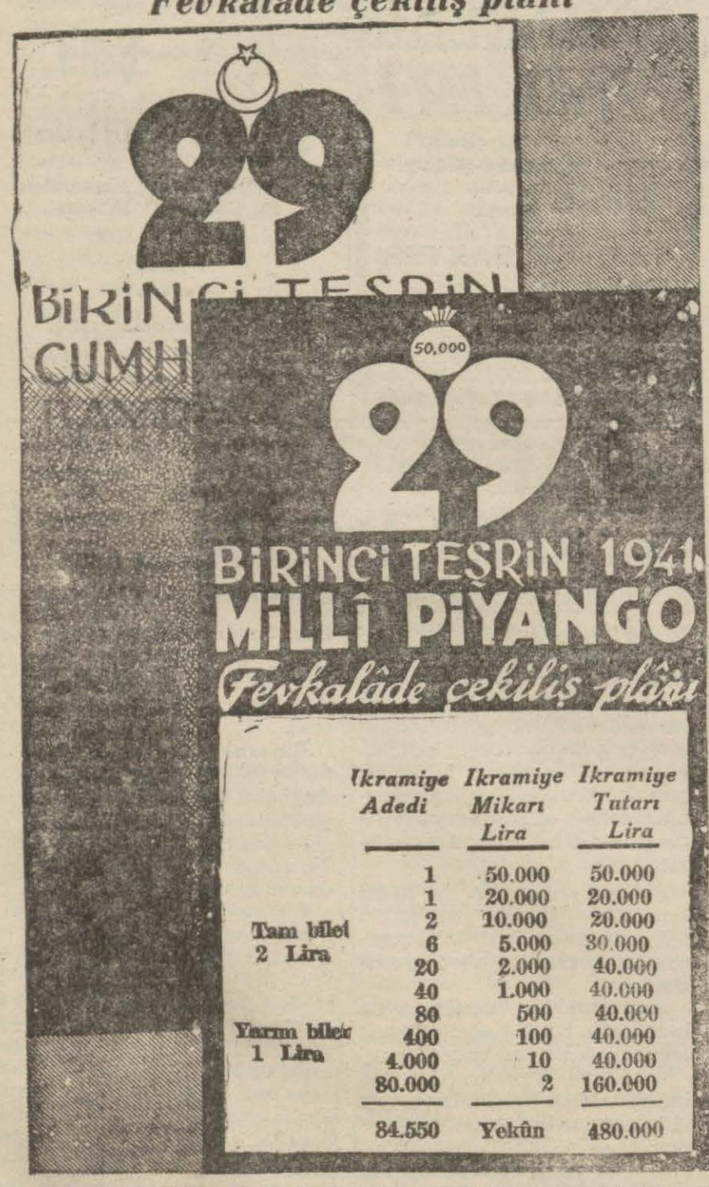

	İkramiye Adedi	İkramiye Mikarı Lira	İkramiye Tutarı Lira
	1	50.000	50.000
	1	20.000	20.000
	2	10.000	20.000
Tam bilet 2 Lira	6	5.000	30.000
	20	2.000	40.000
	40	1.000	40.000
	80	500	40.000
Yarım bilet 1 Lira	400	100	40.000
	4.000	10	40.000
	80.000	2	160.000
	84.550	Yekûn	480.000

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

29/9/1941, 4/10/1941, 9/10/941 ve 13/10/1941 tarihlerinde Vakit, Yeni [illegible] açık artırmasiyle açık artırmaya çıkarılması ilân olunan 302 takım

RCA nın 12 lâmbalı 8 dalgalı yeni "Broadway" modeli radyo fen ve sanatının şaheseridir

RCA radyoları geldi!

Bu mühimsenmiyecek bir haber değildir. . . .

Bu haber, meşhur RCA radyolarının teknik kıymetini ve ses vermekteki mükemmeliyetini bilenleri sevindirecek bir haberdir.

BURLA
BİRADERLER
İSTANBUL - ANKARA - İZMİR

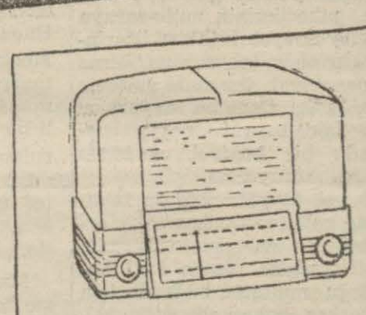
RCA Nevyork 6 modeli

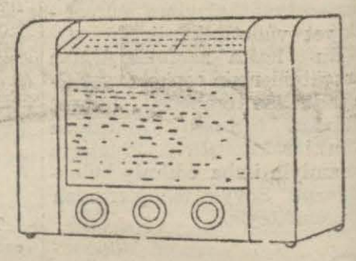
RCA Nevyork 7 modeli

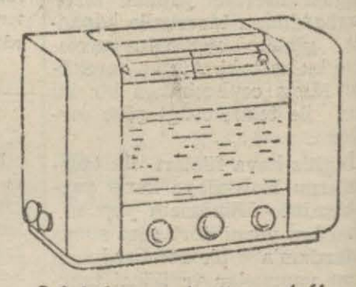
RCA Nevyork 9 modeli

RCA Radyo

Bayramda yalnız

KIZILAY GAZETESİ

Çıkacaktır.

İlânlarınızı vermekle hem kendinize ve hem de Kızılaya yardım etmiş olacaksınız.

İlân sayfasında santimi 50 kuruştur.

Müracaat yeri:

İstanbulda, Postahane karşısında Kızılay satış bürosu Tel: 22653 İstanbul. Postahane arkasında İlâncılık Şirketi. Telefon: 20094 - 95

AMPUL

VERİTAŞ MARKA

110 ve 220 volt 5 Vattan 1000 Vata kadar

ELEKTRİK AMPULLERİ

Çok müsait ve tenzilâtlı fiyatlarla satılmaktadır.

Adres: Osman Tascıoğlu, Karaköy Palas 6 ıncı kat No. 15

Askerlik işleri

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinden:

Aşağıda sınıfı, rütbesi, baba ismi, ismi yazılı Yd. subayların acele şubemize müracaatları.

Top. Tğm. Ahmet Faik oğlu Giyasettin (44731))

P. Tğm. Muhittin oğlu Ali Güncü (47114).

P. Astğm. Nedim oğlu Celâl Soyman (38965).

P. Astğm. Salih oğlu Nurhan Cever (47321).

P.Astğm. Hasan Şükrü oğlu Sezai (13348).

P. Astğm. Ömer Cevdet oğlu Mustafa Nazmi (14243)

P. Astğm. Abdülkadir oğlu Hüseyin Hâki (13517/16278)

P. Astğm. Sami oğlu Aziz (15082)

P. Astğm. Rıza oğlu Münir (13629)

P.Astğm. Selim oğlu İsmail (40893)

P. Astğm. Rüştü oğlu Ferit. Apa (44228)

P. Astğm. Mehmet Adil oğlu Mahmut Şevket (44115).

P. Astğm. Osman oğlu Fahrettin (31988).

P. Astğm. Mukbil oğlu Ahmet İh-

S. 8 Ml. Me. Fuat oğlu Ömer Nusret (323/71).

Tbb. Tğm. Sami oğlu Sami Portes (36395).

Ecz. Astğm. Hasan Raci oğlu Ahmet Bürhanettin (36852))

* * *

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesi Başkanlığından:

Aşağıda sınıf, rütbe ve ismi yazılı Yd. subayların derhal şubemize müracaatları.

Piyade Teğmen Safa (31917)

Piyade Teğmen Bahaettin (32855)

Piyade Teğmen Mehmet Celâlettin (13917)

Levazım Teğmen Ali Zühtü (48634)

Hava Teğmen Ali Mahir oğlu Harun (332 - 446)

* * *

Üsküdar Askerlik şubesinden:

Şubece avakibi meçhul kalmış olan 328 - 941 sicil numaralı yedek piyade yüzbaşı Ahmet Zahit oğlu Necibin İstanbulda ise derhal, taşrada ise 24 saat zarfında nerede bulunduğunun şubemize bildirilmesi lüzumu ilân olunur.

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu
Neşriyat Müdürü: Macit Çetin
Basıldığı yer: (H. Bekir Güreyler ve

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.